

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΜΕΤΑΞΑΣ
Στρατιωτικός- Πολιτικός Ηγέτης- Άνθρωπος του Πνεύματος
18άκη 14 Απριλίου 1871- Κηφισιά 29 Ιανουαρίου 1941

Ioannēs Metaxās

www.ioannismetaxas.gr

Ιωάννης Μεταξάς,
Το προσωπικό του ημερολόγιο. Αθήναι:
Ίκαρος 1960. τόμ .Δ, σελ. 316
Δηλώσεις Ι.Μεταξά της 26 Νοεμβρίου 1938

Ο Ιω. Μεταξάς Κοβερνίτης.

Μεταξάς

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

1933-1941

Η ΤΕΤΑΡΤΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
Ο ΠΟΛΕΜΟΣ 1940-1941

Επιμέλεια: ΦΑΙΔΩΝ ΒΡΑΝΑΣ

Ι Κ Α Ρ Ο Σ
1960

θέσεις ἐναντίον μου¹. Ἄς ἰδοῦμε. Εἴμαστε ἔτοιμοι. Καὶ ὁ λαὸς εἶναι μαζί μου. Ἄς κοπιᾶσουν.

Οἰκογενειακὴ εὐτυχία πλήρης καὶ γεμάτη.— Λουλοῦ γεμάτη χαρὰ ἀπὸ τῆ Νεολαία. Γεώργιος διέλεξι ὠραιότητα. Νανὰ καὶ Εὐγένιος εὐτυχεῖς. Ντίτα μαζί μας, λατρεία μας ἐμένα καὶ τῆς Λέλας, πού ἐμείναμε μόνοι μας στὸ σπίτι ἀγαπημένοι ὅπως πάντα.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ Ἰ. ΜΕΤΑΞΑ ΤΗΣ 26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1938

Δὲν ὠμίλησα μέχρι τοῦδε δημοσίᾳ περὶ ζητημάτων ἑξωτερικῆς πολιτικῆς διότι δὲν ὑπῆρχε τοιαύτη ἀνάγκη, καθόσον ἡ ἀρίστη θέσις τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην οὐδεμίαν θὰ ἰσοκαιοῖτο ἀνησυχίαν. Ἐάν τὸ πρῶτον τοῦτο τώρα, τοῦτο δὲν ὀφείλεται εἰς μεταβολὴν τῆς ἑξωτερικῆς πολιτικῆς αὐτῆς θέσεως, ἀλλὰ διότι παρελθούσης τῆς τελευταίας διεθνούς κρίσεως δύναμαι νὰ ὀμιλήσω χωρὶς νὰ παρεξηγηθῶ.

Ἡ Ἑλλὰς δὲν ζητεῖ τίποτε ἀπὸ κανένα ἄλλο Κράτος, μόνη δὲ ἐπιθυμῶ αὐτῆς εἶναι ἡ διατήρησις τῆς εἰρήνης καὶ ἡ ἀνάπτυξις καλῶν σχέσεων μετ' ὅλων τῶν Κρατῶν.

Αἱ ἰδιαίτεροι ἐγκάρδιοι ἀσέσεις τῆς μετὰ τῶν φίλων καὶ Συμμάχων Κρατῶν τῆς Βαλκανικῆς Συννοήσεως εἶναι τοῖς πάσι γνωσταί, διατηροῦνται δὲ ἀαλλοίωτοι καὶ ἀκλόνητοι.

Ὁ μετὰ τῆς φίλης καὶ Συμμάχου Τουρκίας ἰδιαίτερος τῆς Ἑλλάδος σύνδεσμος εἶναι ἐπίσης γνωστὸς εἰς πάντας, δύναμαι δὲ νὰ διαβεβαιώσω ὅτι καὶ τώρα ὅπως καὶ πρὶν εἶναι ἀδιάσπαστος.

Μὲ τὴν Βουλγαρίαν μᾶς συνδέει ἡ συμφωνία τῆς Θεσσαλονίκης ἐπὶ τῆς ὁποίας βασιζόμεν τὰς καλύτερας ἐλπίδας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν στενωτέρων σχέσεων καὶ δὲν ἀπομείνει τίποτε ἔτιρον ἰσοκρεμῆς μετ' αὐτῆς, παρὰ ἡ ρύθμισις τῶν ἔμπορικῶν καὶ οικονομικῶν μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν ζητημάτων.

Ἄλλὰ ὅπως ἡμεῖς δὲν ζητοῦμεν τίποτε ἀπὸ κανένα, οὔτε καὶ κανεὶς ζητεῖ τίποτε ἀπὸ ἡμῶς εἰ μὴ τὴν φιλίαν μας.

Ἀξιώσεις ἰσοχλητικὰς διὰ τὴν Ἑλλάδα οὐδεὶς διετύπωσεν οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον. Ἄλλωστε τοιαύτην τινὰ ἀξίωσιν καὶ εἰρηρικῶς ἐπιδικωμένῃν ἡ Ἑλλὰς θὰ θεωρεῖ ὡς ἐχθρὴν πρᾶξιν. Ἄλλὰ ἐπαυλαμβάνω ὅτι τοιαύτη περίπτωσις δὲν ὀφίσταται. Συνεπῶς οἱ Ἕλληες δύναται νὰ διαβῶσιν ἠσυχῶς ἐντὸς τῶν συνόρων μας καὶ νὰ ἐπιβῶνται εἰς τὰ εἰρηνικὰ τῶν ἔργα ἀπολύτως ἀσφαλῆς, ὅχι μόνον διὰ τὸ πολεμικῶς ἀπαραβίαστον τῶν Ἑλληνικῶν συνόρων, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ διὰ τὸ ἀπαραβίαστον αὐτῶν ἐν τῇ δι' εἰρηνικῶν μέσων ἐξελίξει τῆς Εὐρωπαϊκῆς καταστάσεως.

Λίγες μῆρες ἀργότερα, τὴν 13 Δεκεμβρίου 1938, ὁ Ἰ. Μεταξᾶς ἀπεσθινόμενος πρὸς τὸ Ἐργατικὸν Συνέδριον, ἔλεγε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς :

Χαίρω πολὺ πρὸς ἅς βλέπω ἰδῶ συναθροισμένους. Καὶ χαίρω πρῶτον διότι μοῦ παρέχεται ἡ εὐκαιρία νὰ σῶς ἐκφράσω ὅλην τὴν χαρὰν μου διὰ τὰ αἰσθήματα τῆς πίστεως τὰ ὁποία ἐκαστοτε μοῦ ἐκφράζετε καὶ δεύτερον διὰ νὰ ἐπιστήσω ὅλην τὴν

1. Ἐκρέμ Τσεντσὴν, ἀναποκριντῆς τῆς «Ἀξίμ». Ἐκχευ καὶ ἄλλες βουλευτικὲς ἐκτὸς ἀπὸ τὴ δημοσιογραφία...

Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσάνθος καὶ ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς.

προσοχὴν σὰς ἑπάνω εἰς μερικὰς φήμας καὶ διαδόσεις, αἱ ὁποῖαι ἐντίκτως ἐνσπείρονται μεταξύ ἰσίων τῶν κύκλων τῆς καλῆς, ὅς εἶπωμεν, ἀθηναϊκῆς κοινῆς. Δηλαδή ὅτι ἡ Ἑλλάς εἶναι δυνατὸν ποτὶ νὰ προχωρήσῃ εἰς συγκαταβάσεις πρὸς τὰ ξένα Κράτη αἱ ὁποῖαι νὰ θίγουν τὴν ἔθνικὴν μας ἀκεραιότητα καὶ αἱ ὁποῖαι νὰ θίγουν τὸ ἔθνικόν μας καθέστω. Ἐκτός ὅπου ποτὶ δὲν ἐκινήθῃ τέτοιο ζήτημα, οὔτε ὑπῆρξε ποτὶ, ἀλλὰ καὶ ἔθεσα τίρμα εἰς τοιοῦτον εἶδους καφηνολογίας πρὸ ἡμερῶν δι' ἐπισήμων δηλώσεων. Διευευσθῆσαν καὶ ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ πράγματα αἱ διαδόσεις αὐτὰ.

Συγχρότως καὶ ὁ Προϋπουργὸς τῆς Γιοιγκοσλαβίας Στογιαντινόβιτς ἀναγκαζόταν νὰ δηλώσῃ αἰ προεκλογικὸν του λόγον ἀπὸ Νόβι Σάντ :

Δὲν ζητοῦμε τίποτε ἀπὸ τοὺς ξένους, ἀλλ' οὐδὲ σκεπτόμεθα νὰ παραχωρήσωμεν ἔστω καὶ σπιθαμὴν γῆς.

Ὅλοι γνωρίζουν ὅτι τὰ νοτιοσλαβικὰ σύνορα ἐχαράχθησαν μὲ αἷμα καὶ μόνον μὲ αἷμα θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ μεταβληθοῦν.

Μὲ οὐθένα ἐκ τῶν γειτόνων μας θὰ διαπραγματευθῶμεν ἐπὶ τῆς χαράξεως τῶν συνόρων μας. Ἀλλὰ ζῶμεν καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ ζῶμεν πάντοτε φίλοι μὲ ὅλους τοὺς γείτονας.

12-31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1938

Κηφισιά

12 Δεκεμβρίου, Δευτέρα

Σήμερα ὄρκισα τοὺς 4 νέους Ὑπουργούς, Νικολαΐδην, Ζαφειρόπουλον, Τζίφρον, Πολυζωγόπουλον'. Ἔτσι ἐγίνε ὅλη ἡ Κυβέρνησις δική μου. Σπυρίδωνος παρητήθη ἀπὸ Σ.Ε.Κ. Θὰ τὸν βάλω Γενικὸς Ἀποθήκας.

13 Δεκεμβρίου, Τρίτη

Ὅλη τὴν ἡμέρα ἀδιάκοπη δουλειά.— Ἐτελείωσα ζητήματα ἑδρῶν Πανεπιστημίου. Ἀπόγευμα Ἄμυνα, ἀγροτικὸς νόμος.

14 Δεκεμβρίου, Τετάρτη

Βράδυ διάλεξις Κας Φράγκου. Πόσο τὴν εἶχα ἀδικήσει ἄλλοτε! Ἰσως καὶ αὐτὴ ἄλλαξε ἐν τῷ μεταξύ. Ὅπωςδὴποτε τώρα εἶναι στέλεχος μας.

15 Δεκεμβρίου, Πέμπτη

Εἰς Κέντρον Ἐκπαιδεύσεως Συναγματορχῶν.— Βράδυ Βασιλικὸν Θέατρον «Ὁ Ἰδανικὸς Σὺζυγος» τοῦ Oscar Wilde.— Ἀνακάλυψις παρανόμων τυπογραφείων.

1. Γ. Νικολαΐδης, ἀπόστρατος Στρατηγός, Ὑπουργὸς Σιδηροδρόμων. Γ. Ζαφειρόπουλος, ἀπόστρατος Στρατηγός, Ὑπουργὸς Ἀεροναυτίας. Ἀμβρόσιος Τζίφρος, Διευθυντὴς Τραπεζῆς, Ὑπουργὸς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας. Στ. Πολυζωγόπουλος, Ὑπουργὸς Τ.Τ.Τ.

16 Δεκεμβρίου, Παρασκευή

Ὅλην τὴν ἡμέρα ἐργασία.

17 Δεκεμβρίου, Σάββατον

Πρωτὸ βραδύσκιον τοῦ Χρυσάνθου Ἀθηνῶν πρὸ τοῦ Διαδόχου. Ἀπόγευμα, βράδυ ἐργασία.

Ἄλλὰ τί ζῶῃ καὶ τί χαρὰ αἰσθάνομαι μέσα μου. Πρὸ πάντων τώρα τελευταῖα μὲ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν παρανόμων τυπογραφείων. Ἦσαν δύο, ἓνα ἐτύπωνε τὴν Ἐλευθερίαν καὶ ἓνα ἄλλο τὴν ΜΕΟ, τὴν ΕΣΔΕ, τὸ Στρατιωτικὸ Βῆμα, τὴν Μάχην καὶ δὲν θυμοῦμαι τί ἄλλο. Θὰ ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι πίσω ἀπὸ διὰ θὰ εὕρισκοντο Ὀργανώσεις. Τίποτε! Τὸ αὐτὸ πρόσωπον, 1-2 ἄνθρωποι, συνέτασσε καὶ ἐτύπωνε διὰ. Ὁ Κολυβᾶς τυφλὸς ἀπὸ φθόνον καὶ μῖσος, ὁ Κύρκος ἀνισόρροπος (ἰσως), ὁ Γεώργιος Μελέξ καὶ οἱ ἄλλοι ὄλοι τριτεύοντα ὄργανα. Ἀλλὰ ἐσθῆσε καὶ αὐτὴ ἡ βρομερὰ πηγῆ.

18 Δεκεμβρίου, Κυριακὴ

Ἐνθρόνισις τοῦ Χρυσάνθου (Τραπεζοῦντος). Πραγματικὸς θρίαμβος καὶ τὸν ὄρειλιν εἰς τὸν Νικολοῦδην.

Βράδυ εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν Πειραιῶς. Τί ἐκπληξίς! Ὅλες ντυμέναι φαλαγγίτισσες. Τραγοῦδια, ποιήματα, προσφωνήσεις. Δροσιά, χάρη, ἐνθουσιασμός! Στιγμὲς ἀλησμόνητες.

Σπίτι μὲ τὴ Λέλα. Παίζουμε πινάκλ, ὅπως κάθε βράδυ. Ἦσυχία. Γαλήνη. Ψυχικὴ εὐδαιμονία.

19 Δεκεμβρίου, Δευτέρα

Βράδυ εἰς τὰ ἐγκαίνια Στέγης Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν. Ψυχικὴ εὐχαρίστησις.— Οἱ συνηθισμέναι ἀνησυχίαι μου διὰ Α. Φαίνεται δὲν καταλαβαίνομαι τὴν δύναμιν μου.

20 Δεκεμβρίου, Τρίτη

Πρωτὸ ἐπίσκεψις δυν Γυμνάσιον θηλέων, Δις Πολυμενάκου. Ἀρίστη ἐντύπωσις. Καὶ ὡστόσο τόσες προκαταλήψεις. Βράδυ Μανιαδάκη. Ἐξέτασις 50 παιδιῶν κομμουνιστῶν ποῦ μετανόησαν. Δραματικὴ ἐμφάνισις.

21 Δεκεμβρίου, Τετάρτη

Πρωτὸ στὰ σχολεῖα τοῦ Μαρούσιου. Ἐγέμισε χαρὰ ἡ ψυχὴ μου. Ἀπόγευμα συναναστροφὴ καὶ σάτι εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Ἀρσενείου μὲ τὴ Λουλοῦ μαζί. Χάρη, ἐμορφία, σεμνότης, βάσαλμο ψυχῆς.— Βράδυ Μανιαδάκης εἰδήσεις ἀπὸ Κοζάνη. Φῆμαι, διαδόσεις.

22 Δεκεμβρίου, Πέμπτη

Βράδυ ΕΟΝ φοιτητριῶν εἰς τὴν Λέσχην τους.— Τί ψυχικὴ ἀνάπαυσι μού δίνει ἡ νεότης.